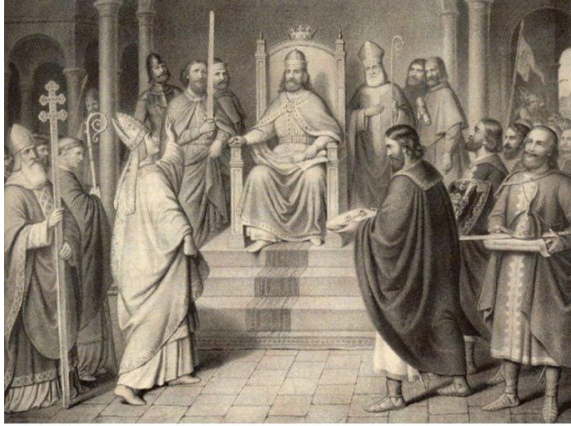

HRVATSKA U DOBA PETRA KREŠIMIRA IV. I DMITRA ZVONIMIRA

Unutarnje borbe u Hrvatskoj smirile su se u drugoj polovici 11. stoljeća. Kralj Petar Krešimir IV. (1058. – 1074. godine) je obnovio jedinstvo hrvatske države. Iskoristio je ratove koje je Bizant vodio protiv Turaka i Normana i ponovo preuzeo upravu nad

J. F. Mucke, Petra Krešimira IV. priznaju za kralja

dalmatinski gradovima i otocima. Omogućio je gradovima trgovinu sa zaleđem i dao im je samostalnost u biranju gradske uprave. Shvatio je važnost dalmatinskih gradova za razvoj države, pa je poticao naseljavanje Hrvata u gradove. Na taj je način integrirao (uključio) Dalmaciju u sastav Hrvatskog kraljevstva. Poticao je razvoj hrvatskih gradova Biograda, Nina (gospodarski i kulturni centri hrvatske države), Skradina. Osnovao

je Šibenik 1066. godine. Nakon Dalmacije Petar Krešimir IV. proširio je svoju vlast na Neretvansku kneževinu, Liku i Bosnu. Sa slavonskim banom Dmitrom Zvonimirom se dogovorio će Dmitar Zvonimir postati njegov suvladar i nasljednik. Sa Hrvatskom je sjedinjena i Slavonija. Za vladavine Petra Krešimira IV. Hrvatsko kraljevstvo je imalo najveći teritorijalni opseg (jedinstven teritorij od Jadrana do Drave). Gospodarski napredak Hrvatske odvijao se kroz obnovu antičkih putova, razvoj trgovine, pomorstva, obrta.

Hrvatska u drugoj polovici 11. stoljeća

Na crkvenim saborima u Splitu 1060. i 1063. godine crkvene prilike u Hrvatskoj su uređene prema zapadnim uzorima. Svećenici glagoljaši nisu smjeli služiti misu, nositi bradu, osuđena je ženidba svećenika, trgovanje duhovnim službama. Petar Krešimir IV. je nastojao ojačati crkvu, pa je podržao promjene i svećenike latinaše. Pomaže osnivanje benediktinskih samostana kojima je darivao posjede i oslobađao ih plaćanja poreza. Najpoznatiji samostani su Sveta Marija i Sveti Krševan u Zadru.

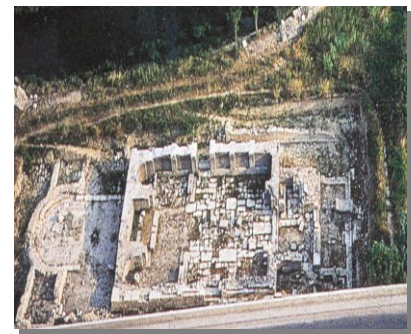
Hrvatskoj je zaprijetila opasnost od Normana koji su zauzeli jug Italije i otuda krenuli prema Kvarnerskim otocima (opsjedaju Rab). Petar Krešimir IV. je pokušao mornaricom zaustaviti Normane, ali je u bitci kod Paga zarobljen 1074. godine. O smrti Petra Krešimira IV. nema informacija, vjerojatno je umro u zarobljeništvu 1074. godine. Petra Krešimira IV. je naslijedio njegov suvladar Dmitar Zvonimir.

Dmitar Zvonimir (1075. - 1089. godine) bio je povezan sa mađarskom dinastijom Arpadovića. Njegova žena Jelena Lijepa bila je sestra mađarskog kralja Ladislava I. Arpadovića. Kako bi učvrsti svoju vlast u Hrvatskoj Zvonimir se obratio papi Grguru VII. za savezništvo. Papa je tada bio u sukobu sa njemačkim carem Henrikom IV. , pa je prihvatio ponudu. U Zvonimiru je vidio vladara koji će mu pomoći da na istočnoj

jadranskoj obali provede crkvene reforme. Zvonimira je

okrunio papin izaslanik u Solinu 1075. godine u crkvi sv. Petra i Mojsija (krunidbena bazilika). Zvonimir je osim krune od pape dobio mač, žezlo i zastavu – simbole kraljevske vlasti. Zvonimir je prisegnuo na vjernost papi i

obavezao se plaćati danak. Razdoblje vladavine kralja Zvonimira je obilježio mir, gospodarski i kulturni razvoj. Razvija se feudalno društvo. Izgrađene su brojne crkve i

samostani, u upotrebi je hrvatsko pismo glagoljica (obla i uglata). Prijestolnica kralja Zvonimira je grad Knin. U Splitu je 1075. godine održan crkveni sabor na koje je odlučeno da će se obnoviti Ninska biskupija i dozvoljeno je bogoslužje na narodnom

jeziku. Kralj je darivao crkve, samostane, crkvene osobe posjedima. Zvonimirova darovnica samostanu sv. Lucije u Baškoj na Krku zapisana je na kamenu – Bačanska ploča iz 1100. godine. Pisana je glagoljicom i hrvatskim jezikom, a u natpisu se prvi put na hrvatskom jeziku spominje ime i titula hrvatskog vladara -“Zvonimir, kralj hrvatski”.

Kao papin saveznik ratovao je protiv Bizanta i Venecije. Bizantski car je zbog toga dodijelio Dalmaciju Mlečanima, ali je Zvonimir održao vlast u Dalmaciji. Smrću pape Grgura VII. Zvonimir je izgubio važnog saveznika. Kralj Dmitar Zvonimir umro je bez muškog nasljednika 1089. godine. Ljetopis popa Dukljanina donosi legendu o Zvonimirovoj smrti. Po legendi, Zvonimira su ubili hrvatski plemići koji su odbili kraljev poziv za križarski rat u Svetoj zemlji.